

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات درمانی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجهٔ دکترای حرفه ای رشته پزشکی

بررسی تفاوت یافته های آزمایشگاهی و بالینی در پیک های چهارم و

پنجم بیماری کووید-۱۹

نگارش:

حمیدرضا خرسندی

اساتید راهنما:

دکتر محمدرضا اصلانی

دکتر حسن قبادی

اساتید مشاور:

دکتر علی عابدی

دکتر محمد حسین حسینی

شهریور ۱۴۰۲

شماره پایان نامه: ۰۱۰۷۷

بسمه تعالی

گواهی اصالت پایان نامه

اینجانب ..... دانشجوی مقطع دکتری رشته پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تایید مینمایم که:

- این پایان نامه بر اساس نتایج بررسیها/ تحقیقات انجام یافته توسط اینجانب تحت راهنمای..... بوده و بوسیله خودم انشا گردیده است و در صورت استفاده از نتایج پژوهش ها و یا آثار دیگران بلافاصله به مرجع مورد استفاده استناد شده است و در قسمت منابع و مأخذ مشخصات مرجع به طور کامل ذکر گردیده است.
- مسئولیت صحت مطالب مندرج در این پایان نامه به طور کامل با اینجانب است.
- این پایان نامه قبلا برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.
- کلیه حقوق مادی و معنوی این پایان نامه و هر گونه محصول مستخرج از آن اعم از مقالات، چاپ کتاب و ثبت اختراع به دانشگاه علوم پزشکی اردبیل تعلق دارد و هرگونه استفاده از اطلاعات و یا نتایج، واگذاری اطلاعات به افراد دیگر، چاپ، تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه بدون اخذ اجازه کتبی از دانشگاه علوم پزشکی اردبیل ممنوع است.
- کلیه مقالات مستخرج از این پایان نامه تحت نام دانشگاه علوم پزشکی اردبیل (Ardabil University of Medical sciences) به عنوان وابستگی نویسنده اول یا مسئول و با اطلاع و اجازه تمامی اساتید راهنما و مشاور به چاپ رسیده یا خواهد رسید.
- چنانچه در هر مقطع زمانی، خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را می پذیرم و دانشگاه مجاز است با اینجانب مطابق با ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت برخورد قانونی، هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضا و تاریخ

- بدینوسیله اصالت و صحت نتایج این پایان نامه مورد تأیید اینجانب، ..... راهنما می باشد.

نام و نام خانوادگی استادراهنما

امضا و تاریخ

تقدیم به

پدر و مادرم و همسر
عزیزم که در همه‌ی
لحظات همراهم بودند.

سپاسگزارى

سپاس بى‌كران پروردگار يكتا را كه هستى‌مان بخشيد و به طريق علم و دانش رهنمونمان شد و به همنشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه‌چینی از علم و معرفت را روزیمان ساخت. از اساتید گرانقدر جناب آقای اصلانی و جناب آقای قبادی به عنوان استاد راهنما كه همواره نگارنده را مورد لطف و محبت خود قرار داد، کمال تشکر را دارم.

همچنین از اساتید بزرگوام جناب آقای دکتر عابدی و آقای دکتر حسینی كه با زحمات بى‌دریغ و الطاف خود مشاوره این پایان نامه را عهده دار بودند، نهایت تشکر را دارم.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۹.....	چکیده.....
فصل اول	
۴.....	(۱-۱) اهمیت موضوع و انگیزه تحقیق.....
۱۰.....	(۲-۱) اهداف و فرضیات طرح.....
۱۰.....	(۱-۲-۱) اهداف اختصاصی طرح.....
۱۰.....	(۲-۲-۱) اهداف اختصاصی طرح.....
۱۰.....	(۳-۲-۱) هدف کاربردی.....
۱۱.....	(۱-۲-۴) فرضیات.....
۱۲.....	(۳-۱) تعریف واژه های اختصاصی.....
فصل دوم	
۱۵.....	(۱-۲) مبانی نظری.....
۱۵.....	(۱-۱-۲) مقدمه.....
۱۵.....	(۲-۱-۲) ساختار ویروس و مکانیسم عفونت زائی.....
۱۶.....	(۳-۱-۲) ویژگی های اپیدمیولوژیک کووید-۱۹.....
۱۷.....	(۴-۱-۲) علائم بالینی و مشخصات آزمایشگاهی.....
۱۸.....	(۵-۱-۲) شدت بیماری کووید-۱۹.....
۱۹.....	(۶-۱-۲) پیک های پاندمی کووید-۱۹ در جهان.....
۱۹.....	(۲-۲) مطالعات مشابه.....
فصل سوم	
۲۵.....	(۱-۳) گروههای مورد مطالعه.....
۲۵.....	(۱-۱-۳) جامعه هدف.....
۲۵.....	(۲-۱-۳) جامعه مورد مطالعه.....
۲۵.....	(۳-۱-۳) حجم نمونه و روش نمونه گیری.....
۲۶.....	(۲-۳) روش انجام مطالعه.....
۲۶.....	(۳-۳) روش تحلیل داده ها.....

۲۷..... (۴-۳) روش تحلیل داده ها

۲۷..... (۵-۳) جدول متغیرها

فصل چهارم

۳۰..... (۱-۴) نتایج مطالعه

۳۰..... (۱-۱-۴) مشخصات دموگرافیک و پایه بیماران در پیک های چهارم و پنجم

۳۳..... (۲-۱-۴) بیماری زمینه ای در بیماران پیک های چهارم و پنجم

۳۵..... (۳-۱-۴) تظاهرات بالینی کووید-۱۹ در پیک های چهارم و پنجم

۳۷..... (۴-۱-۴) یافته های آزمایشگاهی بیماران در پیک های چهارم و پنجم

فصل پنجم

۴۲..... (۱-۵) بحث

۴۲..... (۱-۱-۵) مشخصات دموگرافیک و پایه بیماران

۴۳..... (۲-۱-۵) مرگ و میر بیماران مبتلا به کووید-۱۹

۴۵..... (۳-۱-۵) بیماری های زمینه ای و همراه

۴۵..... (۴-۱-۵) علائم بالینی بیماران

۴۷..... (۲-۵) محدودیت های مطالعه

۴۸..... (۳-۵) نتیجه گیری

۴۹..... (۴-۵) پیشنهادات

۵۰..... (۵-۵) ترجمان دانش

۵۳..... منابع

۶۱..... Abstract

فهرست جداول

عنوان صفحه

- جدول ۱-۴ اطلاعات دموگرافیک بیماران به تفکیک پیک بستری شده..... ۳۱
- جدول ۲-۴ اطلاعات پایه بیماران به تفکیک پیک بستری شده..... ۳۲
- جدول ۳-۴ فراوانی بیماری زمینه به تفکیک پیک بستری..... ۳۴
- جدول ۴-۴ فراوانی علائم بالینی به تفکیک پیک بستری..... ۳۶
- جدول ۵-۴ سطوح پارامترهای هماتولوژیک در بیماران به تفکیک پیک بستری..... ۳۷
- جدول ۶-۴ سطوح پارامترهای انعقادی در بیماران به تفکیک پیک بستری..... ۳۸
- جدول ۷-۴ سطوح پارامترهای کبدی و کلیوی در بیماران به تفکیک پیک بستری..... ۳۹

فهرست نمودارها

- نمودار ۱-۴ فراوانی بیماری زمینه ای در بیماران مورد مطالعه..... ۳۳
- نمودار ۲-۴ فراوانی علائم بالینی در بیماران مورد مطالعه..... ۳۵

اختصارات

1) WBCs	White Blood Cells Count
2) ARDS	Acute Respioatory Distress Syndrome
3) ICU	Intensive Care Unite
4) DKD	Diabetic Kidney Disease
5) SII	Systemic Immune Inflammation
6) SIRI	Systemic Inflammation Response Index
7) CRP	C-Reactive protein
8) IMV	Intermittent Mandatory Ventilation

بررسی تفاوت یافته های آزمایشگاهی و بالینی در پیک های چهارم و پنجم بیماری کووید-۱۹

چکیده

زمینه: در دسامبر ۲۰۱۹ عامل ناشناخته‌ی ویروسی در ووهان چین شروع به انتشار کرد که عامل ایجاد سندرم حاد تنفسی شدیدی شناخته می شود و طولی نکشید که در کل جهان به طور گسترده‌ای پخش شد. این ویروس از سوی WHO به عنوان عامل بیماری کووید-۱۹ اعلام شد. ماهیت این بیماری در طی پیک های همه گیری متوالی در سراسر جهان دست خوش تغییراتی بوده است.

هدف: مطالعه حاضر با هدف بررسی تفاوت یافته های آزمایشگاهی و بالینی در پیک های چهارم و پنجم بیماری کووید-۱۹ اجرا شد.

مواد و روش ها: این مطالعه به صورت مقطعی و تحلیلی انجام شد. به صورت سرشماری ۵۰۵ بیمار مبتلا به کووید-۱۹ بستری شده در بیمارستان امام خمینی اردبیل در پیک چهارم (۱۵ فروردین لغایت ۱۵ خرداد ۱۴۰۰) و پیک پنجم (۱ مرداد لغایت ۱ مهر ۱۴۰۰) وارد مطالعه شدند. اطلاعات مورد نیاز از طریق بررسی پرونده بیماران جمع آوری شد. تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS ورژن ۱۷ انجام شد.

نتایج: میانگین سنی بیماران $17/60 \pm 57/6$ سال بوده و $58/4\%$ از بیماران مرد بوده است. سن و جنسیت بیماران تفاوت معنی داری بین دو پیک نداشته است (به ترتیب با $P=0/712$ و $P=0/416$). مورتالیته بیماران طی پیک پنجم ($18/8\%$) بیشتر از پیک چهارم (10%) بوده است ($P=0/005$). فراوانی بیماری های زمینه ای در دو پیک چهارم و پنجم تفاوت نداشته است ($P>0/05$). سرفه و تنگی نفس و همچنین سردرد و درد عضلانی به همراه بی‌اشتهایی و تهوع در پیک پنجم به طور معنی داری نسبت به پیک چهارم بیشتر در بیماران گزارش شده است (همگی با $P<0/05$)

نتیجه گیری: میزان مورتالیته و شدت برخی تظاهرات بالینی در بیماران کووید-۱۹ پیک پنجم نسبت به پیک چهارم بیشتر بوده است

کلمات کلیدی: کووید-۱۹، همه گیری، مشخصات بالینی، مشخصات آزمایشگاهی، مرگ و